

LEKCJA 10

BIERNIK: Kogo? Co? liczba pojedyncza

	rodzaj męski ♂		rodzaj żeński ♀	rodzaj nijaki ☹
Przykłady:	Ona ma nowy komputer. On ma sympatycznego brata i nowego kota. Oni mają nowego kolegę.		Lubimy polską literaturę i nową koleżankę.	Lubię stare, polskie kino. Oni mają małe dziecko.
przymiotnik JAKI? JAKIEGO? JAKĄ? JAKIE?	 NIEŻYWOTNY	 ŻYWOTNY		
	-y nowy (k, g) -i polski	-ego nowego (k, g) -iego polskiego	-ą nową polską	-e nowe (k, g) -ie polskie
rzeczownik KOGO? CO?	-∅ film = MIANOWNIK	-a brata kota -ę kolegę	-ę literaturę koleżankę	-o kino -e słońce -ę imię -um centrum = MIANOWNIK

studiować + <i>biernik (B)</i>	studiuję , -esz	Studiuję architekturę .
jeść + <i>B</i>	jem , -sz	Jem kolację .
pić + <i>B</i>	piję , -esz	Piję kawę .
mieć + <i>B</i>	mam , -sz	Mam brata .
znać + <i>B</i>	znam , -sz	Znam Andrzeja .
lubić + <i>B</i>	lubię , -isz	Lubię mojego profesora .
ubierać + <i>B</i>	ubieram , -sz	Ubieram dziecko .
kochać + <i>B</i>	kocham , -sz	Kocham mamę .
czekać na + <i>B</i>	czekam , -sz	Czekam na dziewczynę .
patrzeć na + <i>B</i>	patrzę , -ysz	Patrzę na ciebie .
prosić + (<i>B</i>) o + <i>B</i>	proszę , -isz	Proszę kelnera o rachunek .
pytać + (<i>B</i>) o + <i>B</i>	pytam , -sz	Pytam kolegę o drogę .
dziękować za + <i>B</i>	dziękuję , -esz	Dziękuję za książkę .

jeść

(ja) jem	(my) jemy
(ty) jesz	(wy) jecie
on/ona/ono je	oni/one jedzą

pić

(ja) piję	(my) pijemy
(ty) pijesz	(wy) pijecie
on/ona/ono pije	oni/one piją

Ćwiczenie 5a

Proszę odpowiedzieć na pytania.

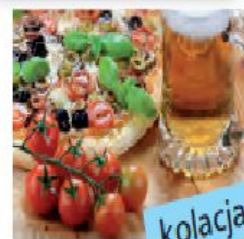
1. Co lubisz jeść na śniadanie / na obiad / na kolację?
Lubię + B (co?)
2. Co często kupujesz?
Kupuję + B (co?)
3. Co zwykle jesz w weekend?
Zwykle jem
4. Co zwykle gotujesz w weekend?
Zwykle gotuję
5. Co zwykle ludzie jedzą w twoim kraju na śniadanie,
na obiad i na kolację?

śniadanie

obiad

kolacja

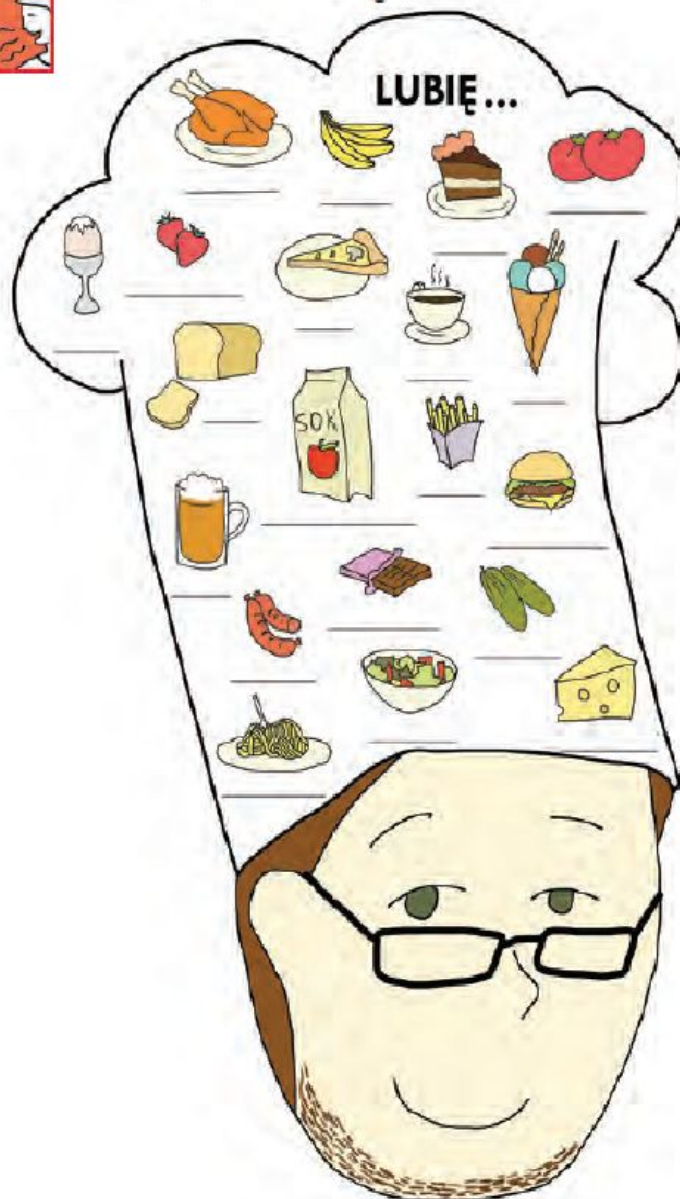
często ≠ rzadko
zwykle

- śniadanie
- obiad
- kolacja

Ćwiczenie 5b

Proszę podpisać obrazki i porozmawiać z kolegą/koleżanką na temat tego, co lubi kucharz.

Ćwiczenie 6

Proszę wpisać poprawną formę słów podanych w nawiasach.

Przykład: Proszę gazetę i bilet ulgowy.
(gazeta i bilet ulgowy).

1. Proszę
(kawa i herbata).
2. Proszę
(duża zapiekanka).
3. Proszę
(czerwone wino).
4. Proszę
(mały sok jabłkowy).
5. Proszę
(woda mineralna niegazowana).
6. Proszę
(pieczony kurczak).
7. Lubię pić
(świeży sok pomarańczowy).
8. Lubię jeść
(zupa ogórkowa).
9. Bardzo lubię
(grillowany łosoś).
10. Znam
(ładna dziewczyna).
11. Mam
(nowe auto).
12. Studiuję
(filologia).

l. poj.

DOPEŁNIACZ KOGO? CZEGO?

rodzaj męski

żywotne

nieżywotne

- ego

- ego

= BIERNIK

- a

- a
- u

Nie mam starsz**ego** brata.
Nie mam młod**ego** taty.

Nie lubię ciem**nego** chleba.
Nie lubię słodk**iego** dżemu.

JAKIEGO?

rodzaj żeński

- ej

- y

k, g - i

Nie lubię zimn**ej** zupy.
tłust**ej** szynki.

JAKIEJ?

rodzaj nijaki

- ego

- a

Nie lubię ciepł**ego** piwa.

JAKIEGO?

przymiotnik

rzeczownik

przykład

Końcówkę **-a** w dopełniaczu przybierają rzeczowniki rodzaju męskiego oznaczające:

- narzędzia i naczynia (*noża, widelca, ołówka, komputera, talerza, dzbanka*)
- miesiące (z wyjątkiem *lutego: stycznia, kwietnia, grudnia*)
- części ciała (*nosa, brzucha, żołądka, palca*)
- nazwy miast polskich (*Wrocławia, Lublina, Tarnowa oraz: Paryża, Berlina*)
- zakończone na *-ak, -nik* oraz formy zdrobniałe (deminutywne) zakończone na *-ek, -ik/-yk* (*ziemniaka, dziennika, stolika, papierka, kamyka*)

Końcówkę **-u** w dopełniaczu przybierają rzeczowniki rodzaju męskiego:

- niepoliczalne (*piasku, maku*)
- zbiorowe (*tłumu, lasu*)
- abstrakcyjne (*snu, smutku*)
- obcego pochodzenia (*tramwaju, baru*)
- oznaczające nazwy miast niepolskich (*Londynu, Rzymu, Madrytu, Pekinu*)
- zakończone na *-ek* i *-izm/-yzm* (*rachunku, wtorku, piątku, socjalizmu, katolicyzmu*)

Proszę uzupełnić zdania.

- a) Lubię białą czekoladę. Nie lubię *białej czekolady*.....
- b) Jem pyszny obiad. Nie jem
- c) Piję czerwone wino. Nie piję
- d) Lubię zupę pomidorową. Nie lubię
- e) Mam zielonego banana. Nie mam
- f) Znam dobrą lektorkę hiszpańskiego. Nie znam.....
- g) Mam nowy samochód. Nie mam
- h) Mam nową książkę. Nie mam
- i) Lubię tego profesora. Nie lubię
- j) Znam tę studentkę. Nie znam
- k) Znam dobrego dentystę. Nie znam

8 Proszę uzupełnić teksty formami dopełniacza.

- a) Jestem weganinem, to znaczy, że nie jem (mięso), (ser), ani produktów z (mleko).
- b) Jestem pilotem Polskich Linii Lotniczych LOT i regularnie podróżuję do (Francja), (Hiszpania), (Portugalia). Dwa razy w miesiącu latam do (Ameryka), a raz w miesiącu do (Australia).
- c) Autokarami tej firmy możesz pojechać z (Gdańsk) do (Nowy Targ), z (Poznań) do (Częstochowa), z (Warszawa) do (Sanok). Są też autobusy do (Berlin), (Praga), (Paryż), (Londyn) i (Budapeszt).

Wojtek jest bardzo zapominalski. Chociaż chodzi do **(szkoła)** _____ i pilnie się uczy, ale zawsze **(coś)** _____ musi zapomnieć. To znaczy, że każdy poranek w domu Wojtka zaczyna się od **(straszliwy bałagan)** _____.

Najpierw Wojtuś biega od **(pokój)** _____ do **(pokój)** _____ i szuka **(swój kubeczek)** _____ do **(mycie)** _____ **(zęby)** _____.

Potem w łazience szuka **(swoja szczoteczka)** _____ i **(pasta)** _____. Następnie leci do **(kuchnia)** _____, siada do **(stół)** _____ i widzi, że zapomniał **(widelec)** _____. Długo szpera w szufladzie i wreszcie bierze się do **(śniadanie)** _____. W końcu szybko idzie do **(sypialnia)** _____, by się ubrać, ale nie może znaleźć **(czysty podkoszulek)** _____. Za pięć minut do **(pierwsza lekcja)** _____ wybiega z domu i jak zawsze się spóźnia. No i okazuje się, że zapomniał w domu **(podręcznik)** _____ z **(język polski)** _____ i **(wypracowanie)** _____ z **(chemia)** _____. A to pech!

NEGACJA

BIERNIK → DOPEŁNIACZ

Lubię biał^a kaw^ę.
Lubię zimn^y sok.
Lubię czerwone^e wino^o.

→ Nie lubię biał^{ej} kaw^y.
→ Nie lubię zimn^{ego} sok^u.
→ Nie lubię czerwone^{go} win^a.

Ćwiczenie 1

110B2

Co oni lubią? Czego oni nie lubią?

soki, masło, pizza, jogurt owocowy,
jajecznica, spaghetti, placki ziem-
niaczane, barszcz czerwony, gotówki

LUBI

NIE LUBI

pasztet, ciemny chleb, zielona
herbata, woda mineralna
niegazowana, pietruszka,
gotowana marchewka, tofu,
wódka, zupa mleczna

LUBI

NIE LUBI

kawa, czarna herbata, zielona
herbata, woda mineralna
niegazowana, margaryna,
wędzona ryba, biał^y
i żółty ser, bigos, makaron

piwo, wódka, masło, tłuste
mleko, jasny chleb, zupa
ogórkowa, tłusta kielbasa,
smażone mięso, sól

Karol i Karolina to brat i siostra.
To bliźniaki, ale nie są identyczne. Dlaczego?

Mianownik	Biernik	Dopełniacz
a) Centrum jest blisko.	a) Lubię centrum.	a) Może pójdziemy do centrum?
b) Gdzie jest dobra restauracja?	b) Znasz dobrą restaurację?	b) Idziemy do
c) Warszawa jest popularna.	c) Lubisz ?	c) Jadę do
d) W Krakowie jest Teatr Stary.	d) Lubię	d) W weekend idę do
e) W weekend jest świetny koncert w klubie!	e) Chciałbyś pójść na ?	e) Chciałbyś pójść do ?
f) Jest nowy pub na rynku.	f) Znasz na rynku?	f) Idziesz z nami do ?
g) W kinie „Odeon” grają nowy film Spielberga.	g) Chcesz iść na Spielberga?	g) Chcesz pójść do na film Spielberga?

Co?	Czy lubisz?	
	Tak, lubię	Nie, nie lubię
język polski		
boks		
teatr		
włoski makaron		
ciemny ryż		
japońska kuchnia		
muzyka jazzowa		
publiczna telewizja		
zupa pomidorowa		
woda mineralna		
czarna kawa		
niemieckie piwo		
polskie kino		
francuskie wino		
mięso		

UWAGA!

tak + biernik / nie + dopełniacz

Lubię kawę. Nie lubię herbaty.

Lubię japońską kuchnię.

Nie lubię francuskiej kuchni.

Ale: Nie interesuję się sportem, interesuję się teatrem.

Nie jestem Polakiem, jestem Francuzem.

To nie jest francuska kuchnia, to jest niemiecka kuchnia.

I Proszę przeczytać dialog, a następnie odpowiedzieć na pytania.

- a) Kto dzwoni do kogo?
- b) Kto nie może być na spotkaniu we wtorek?
- c) Dlaczego pan Styczeń nie może mieć spotkania w środę?
- d) Kiedy oni się spotkają?
- e) O której się spotkają?

- Dzień dobry, mówi Anna Kwiatkowska.
- Dzień dobry pani. Roman Styczeń przy telefonie.
- Dzwonię w sprawie spotkania we wtorek. Niestety, nie mogę być na tym spotkaniu.
- O, szkoda. Może w innym terminie ma pani czas?
- Tak, proponuję środę.
- Niestety, w środę cały dzień jestem bardzo zajęty.
- Więc może czwartek?
- Tak, w czwartek mam czas. O jedenastej?
- Doskonale. Dziękuję i jeszcze raz przepraszam.
- Nic nie szkodzi. Do widzenia pani.
- Do widzenia.

II Proszę zmienić dialog z ćwiczenia I na dialog nieoficjalny.

III Proszę na głos przeczytać zdania. Uwaga na wymowę r i l.

- Kaszel przy kolacji jest niekulturalny.
- Koleżanka, która jest trenerką jogi, robi figurę „Kwiat lotosu”.
- Krokodyle w Nilu są bardzo agresywne.
- W Tatrach łatwo o lawiny.
- Czerwone korale są typowym elementem ludowego folkloru.
- Spiker radiowy podaje w reklamie numer telefonu.
- Barbara nie lubi, kiedy jej córka maluje kolorowe obrazy.
- Robert lubi pomarańcze, ogórki i lody czekoladowe.

IV Julia Nowacka chce umówić się na manicure. Proszę ułożyć kolejność zdań w dialogu.

- ☒ 1 Dzień dobry, salon kosmetyczny, słucham.
- ☐ 2 Jutro o piątej.
- ☐ 3 Proszę bardzo. Na kiedy?
- ☐ 4 Dzień dobry, chciałabym umówić się na manicure.
- ☐ 5 Dobrze, pasuje mi o piątej.
- ☐ 6 Pani nazwisko?
- ☒ 7 A jaki jest pierwszy wolny termin?
- ☐ 8 Julia Nowacka.
- ☐ 9 Zapraszam jutro o piątej.
- ☐ 10 Dziękuję. Do widzenia.
- ☐ 11 Do widzenia.